

Pravni položaj lučkih kapetanija u SR Hrvatskoj

Lučke kapetanije na moru, pored kapetanija pristaništa na rijekama, obavljaju upravne poslove, inspeksijske poslove službe sigurnosti plovidbe, kao i određene tehničke i druge stručne poslove te službe, koji su im dati u nadležnost zakonom i drugim propisima. One, također, nadziru održavanje pomorskih plovnih putova, te vršenje radio-službe koja služi sigurnosti plovidbe na tim putovima. Inspeksijski poslovi ove službe su od općeg interesa za Republiku. U organizacionom pogledu lučke kapetanije su organi uprave zajednica općina, i to u Zajednici općina

- **Split**, lučka kapetanija u DUBROVNIKU obuhvaća područje općina Dubrovnik, Korčula i Lastovo;
- u PLOČAMA obuhvaća područje općina Ploče i Metković, te Vrgorac;
- u SPLITU obuhvaća područje općina Split, Brač, Hvar, Makarska, Omiš, Trogir i Vis, te Imotski i Sinj;
- u ŠIBENIKU obuhvaća područje općina Šibenik, te Drniš i Knin;
- u ZADRU obuhvaća područje općina Zadar, Benkovac, Biograd n/m i Obrovac, te Gračac.
- **Rijeka**, lučka kapetanija u RIJECI obuhvaća područje općina Rijeka, Crikvenica, Cres-Lošinj, Gospić, Krk, Opatija, Pag, Rab i Senj, te Čabar, Delnice i Otočac;
- u PULI obuhvaća područje općina Pula, Buje, Labin, Poreč i Rovinj, te Buzet i Pazin.

Područje lučke kapetanije obuhvaća kopno, dio jugoslavenskog obalnog mora, te unutrašnje vode u granicama određenih općina. Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, lučke kapetanije mogu imati:

- **ispostave** za udaljenija područja s težim uvjetima plovidbe ili u mjestima od većeg saobraćajno-ekonomskog značenja (u Senju, Hvaru i dr.),
- **odjeljke** u širem sjedištu lučke kapetanije za određeni dio područja luke (bazen) s izrazitim prometom brodova, tereta ili putnika (u Bakru, Vranjicu i dr.).

Skupština zajednice općina na prijedlog lučke kapetanije uz prethodnu suglasnost nadležne općinske skupštine i u sporazumu sa republikim sekretarom za pomorstvo, saobraćaj i veze, osniva i ukida ispostave i odjeljke, određuje njihovo sjedište i područje. Skupštine Zajednica općina u Splitu i Rijeci dužne su u roku od 6 mjeseci, računajući od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odluku o ispostavama i odjeljcima na svom području — o njihovom broju, sjedištu i području.

Ispostave kapetanija iz nadležnosti kapetanije obavljaju naročito ove poslove:

- nadziru održavanje reda u lukama, kupalištima i na ostalim dijelovima obalnog mora, unutrašnjih plovnih putova i drugih unutrašnjih voda,
- nadziru plovidbu, pristajanje, privezivanje, odvezivanje i sidrenje brodova, čamaca i drugih plovila,
- vode evidenciju čamaca i utvrđuju njihovu sposobnost za plovidbu,
- nadziru ukrcavanje i iskrcavanje putnika i tereta,
- provjeravaju osposobljenost osoba za upravljanje čamcima,
- organiziraju pružanje pomoći u spasavanju ljudskih života na moru, na unutrašnjem plovnom putu i na drugim unutrašnjim vodama,
- izdaju odobrenja za plovidbu stranim brodovima i čamcima namijenjenim za razonodu ili sport, i
- izvještavaju lučku kapetaniju o opasnostima za plo-

vidbu i nastalim promjenama u lukama i na plovnom putu.

Pored ovih poslova, ispostava kapetanije obavlja i druge poslove za koje ju ovlasti lučki kapetan (na pr. nadzor nad ribolovom i dr.). Radom lučke kapetanije rukovodi lučki kapetan, ispostave kapetanije njen šef, a odjeljka određeni stručni radnik lučke kapetanije po uputama lučkog kapetana. Inspeksijske poslove službe sigurnosti plovidbe obavljaju određeni stručni radnici (inspektori), koji moraju imati legitimaciju s ovlaštenjem obavljanja tih poslova. Lučkog kapetana i inspektore imenuju skupštine zajednica općina uz prethodno mišljenje republikkog sekretara za pomorstvo, saobraćaj i veze. Lučki kapetan se imenuje na vrijeme od 4 godine uz mogućnost reizbora. Lučki kapetan može na zahtjev druge lučke kapetanije dozvoliti da inspektor lučke kapetanije kojom rukovodi, obavi određeni inspeksijski posao ili određenu vrstu tih poslova i na području odnosne kapetanije, i to na osnovi ovlaštenja i u ime lučke kapetanije na čijem području vrši te poslove. Isto tako, lučki kapetan može ovlastiti određenog stručnog radnika lučke kapetanije, ispostave ili odjelka kapetanije dana području lučke kapetanije, ispostave kapetanije ili odjelka obavlja pojedine inspeksijske poslove.

Održavanje pomorskih plovnih putova na području SR Hrvatske financira se iz republikkih sredstava, osim takvih međunarodnih plovnih putova i vršenja radio-službe koja služi sigurnosti plovidbe, kao održavanje lučkih svjetala, plutajućih i drugih oznaka.

Lučke kapetanije u SR Hrvatskoj mogu obavljati upravne i inspeksijske poslove, određene tehničke i druge stručne poslove iz svoje nadležnosti i na području SR Bosne i Hercegovine, i to u granicama ovlaštenja koja dobiju od te Republike. Ove lučke kapetanije mogu u sporazumu s nadležnim organima u SR Bosni i Hercegovini utvrditi način i uvjete pod kojima će obavljati navedene poslove iz svoje nadležnosti na području te Republike po njenim propisima.

Republički sekretarijat za pomorstvo, saobraćaj i veze preko svojih inspektora sigurnosti plovidbe ovlašten je da izvrši inspeksijski posao iz nadležnosti lučkih kapetanija, ukoliko ga nije u potpunosti ili djelomično izvršila lučka kapetanija, kao i u slučaju neposredne opasnosti za sigurnost plovidbe. Ovaj Republički sekretarijat može za to ovlastiti i određenog stručnjaka-eksperta, ukoliko njegovi inspektori nemaju odgovarajuću posebnu stručnost za odnosni posao. Lučka kapetanija može obavljati poslove iz svoje nadležnosti i na području druge zajednice općina, koja je ovlaštena da u tom slučaju traži od lučke kapetanije izvještaj o izvršenom radu na njenom području. Dužnost je skupštine općine da se brine o stanju sigurnosti plovidbe i o uvjetima za rad lučke kapetanije na njenom području. U tu svrhu ona može i tražiti od lučke kapetanije izvještaj o radu na njenom području. Republički sekretarijat za pomorstvo, saobraćaj i veze vrši nadzor nad stručnim radom lučkih kapetanija i pruža im stručnu pomoć. On može od lučkih kapetanija tražiti i izvještaj o njihovom radu. On vrši nadzor i nad radom Ustanove za održavanje pomorskih plovnih putova u pogledu načina i uvjeta održavanja tih putova kad se ovi poslovi financiraju iz sredstava Republike uz davanje obaveznih uputa i određenih zadataka. Same lučke kapetanije neposredno nadziru izvođenje radova iz ugovora između Ustanove i Republike.

Republički sekretar za pomorstvo, saobraćaj i veze određuje, pored cijena obrazaca isprava koje izdaju lučke kapetanije, i visine naknada za

- utvrđivanje sposobnosti za plovidbu čamaca (konstrukcija, uređaji, oprema i druga svojstva),
- vršenje baždarenja čamaca,
- utvrđivanje sposobnosti za plovidbu stranih jahti, sportskih jedrilica i sportskih čamaca koji nemaju odgovarajuće brodske isprave po propisima svoje zemlje radi odobrenja za plovidbu našim obalnim morem.

Isto tako, Republički sekretar za pomorstvo, saobraćaj i veze propisuje

- stručno obrazovanje i druge uvjete stručnih radnika lučkih kapetanija, a posebno inspektora za sigurnost plovidbe,
- službenu odjeću određenih radnika lučkih kapetanija,
- obrazac i način izdavanja legitimacija inspektora, kao i obrazac ovlaštenja za obavljanje određenih inspeksijskih poslova,
- način određivanja imena i oznaka čamaca,
- način upisa čamaca u evidenciju čamaca, obrazac te evidencije, te isprava i knjiga koje se vode uz ovu evidenciju.

U pogledu povreda u vezi imena i oznaka čamaca, kao i isprava i knjiga u vezi te evidencije, republički sekretar za pomorstvo, saobraćaj i veze može utvrđivati pomorske prekršaje i propisivati navćane kazne za te prekršaje.

Lučke kapetanije u Baru i Kotoru, te Lučka kapetanija u Kopru su za sada istureni organi uprave Re-

publičkih sekretarijata nadležnih za poslove saobraćaja u tim SR sa jednakim nadležnostima u obavljanju upravnih i inspeksijskih poslova službe sigurnosti plovidbe, određenih tehničkih i drugih stručnih poslova te službe. Novi savezni Zakon (ik) o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, koji je upravo stupio na snagu daje osnovu za intenzivnije međurepubličko usklađivanje i međusobnu suradnju niza pitanja iz ove oblasti, uključujući organizaciju i nadležnost lučkih kapetanija na našem Jadranu.

Dr Lucijan Kos

LITERATURA :

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lučkim kapetanijama i kapetanijama pristaništa (»Nar. nov. SRH«, br. 12/69 i 10/77),

Osnovni Zakon o službi sigurnosti plovidbe (»Sl. 1. SFRJ«, broj 39/64, 47/65 i 7/67),

Zakon o službi bezbjednosti plovidbe (»Sl. 1. SR BiH«, br. 21/69 i 22/73),

Zakon o službi bezbjednosti plovidbe (»Sl. 1. SR CG«, br. 12/65 i 6/67),

Zakon o Ustanovi za održavanje pomorskih plovni putova (»Sl. 1. SFRJ«, br. 50/74),

Odluka o određivanju plovni putova međunarodnog značenja (»Sl. 1. SFRJ«, br. 21/65, 32/74 i 58/76).